

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อติดตามผลของมหาบัณฑิต สาขาวิชามนุษยศาสตร์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยคณะอักษรศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผลการวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้ทราบถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ข้อเสนอแนะของมหาบัณฑิต ที่มีต่อหลักสูตร และการนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุง หลักสูตร วิธีการสอน และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนปรับปรุงคุณภาพของผู้สำเร็จมหาบัณฑิตรุ่นต่อ ๆ ไป ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ มีรายละเอียดและสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

1. ศึกษาสถานการณ์ของมหาบัณฑิตทางสาขาวิชามนุษยศาสตร์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของมหาบัณฑิตต่อการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในด้านวิชาการ โดยศึกษาตามตัวแปรดังนี้ เพศ ตำแหน่งหน้าที่การงาน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และคณะที่ศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการทำงาน ทางด้านการสอนและด้านการบริหาร
4. เพื่อเปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต สาขาวิชามนุษยศาสตร์ ในทัศนะของผู้บังคับบัญชาและมหาบัณฑิตเอง ในด้านความรู้ทางวิชาการ มนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพ

2. วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ มหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ซึ่งได้แก่ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะอักษรศาสตร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517-2523 เป็นจำนวน 6 รุ่น จำนวน 468 คน และผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตจำนวน 130 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสำรวจจากมหาบัณฑิตทั้งสิ้นจำนวน 167 ชุด คิดเป็นร้อยละ 41.75 และแบบสำรวจของผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตจำนวน 70 ชุด คิดเป็นร้อยละ 53.84
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสำรวจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอนแนะเกี่ยวกับด้านวิชาการ ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้
 - ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสำรวจ การศึกษา และสถานที่ทำงาน แรงจูงใจในการเข้ามาศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย ตลอดจนผลงานวิชาการ
 - ตอนที่ 2 เป็นการถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของมหาบัณฑิต ในด้านวิชาการ โดยแบ่งเป็น ด้านหลักสูตร เกณฑ์การวัดและประเมินผล ผู้สอน วิธีการสอนและการประเมินผล วิธีการสอนหลัก และวิธีการสอนผสม ห้องสมุด อุปกรณ์การสอนและประเภทของสื่อการสอน และอาคารสถานที่
 - ตอนที่ 3 เป็นการถามเกี่ยวกับการนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการทำงาน โดยแยกเป็น ด้านการสอน และด้านการบริหาร
 - ตอนที่ 4 เป็นการถามเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต ในที่คณะของผู้บังคับบัญชา และมหาบัณฑิต เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจซึ่งได้ทดสอบหาความตรงในเนื้อหาวิชาแล้วส่งทางไปรษณีย์ และให้ส่งกลับมายาภายในเวลา 15 วัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้มาแบบสำรวจมาวิเคราะห์โดยหาค่าสถิติตามลำดับดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจวิเคราะห์โดยวิธีหาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. ข้อคิดเห็นของมหาบัณฑิต สาขาวิชามนุษยศาสตร์ ในด้านวิชาการ แบ่งเป็น 10 ด้าน โดยวิเคราะห์เป็น 2 กลุ่ม คือ

2.1 วิเคราะห์ข้อคิดเห็นของกลุ่มมหาบัณฑิต สาขาวิชามนุษยศาสตร์ โดยหาค่า \bar{X} (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.2 วิเคราะห์ข้อคิดเห็นของมหาบัณฑิต สาขาวิชามนุษยศาสตร์ โดยนำมาวิเคราะห์โดยจำแนกตามเพศ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และขณะที่ศึกษา วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test)

3. ข้อคิดเห็นของมหาบัณฑิต ในด้านการนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในด้าน การสอน โดยวิเคราะห์เป็น 2 กลุ่มคือ

3.1 วิเคราะห์ข้อคิดเห็นของกลุ่มมหาบัณฑิต สาขาวิชามนุษยศาสตร์ โดยหาค่า \bar{X} (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.2 วิเคราะห์ข้อคิดเห็นของมหาบัณฑิต สาขาวิชามนุษยศาสตร์ โดยนำมาวิเคราะห์โดยจำแนกตามเพศ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และขณะที่ศึกษา วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย \bar{X} (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test)

4. ข้อคิดเห็นในการประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต โดยวิเคราะห์เป็น 2 กลุ่มคือ

4.1 วิเคราะห์ข้อคิดเห็นของมหาบัณฑิตและคณาจารย์ ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต โดยวิเคราะห์หาค่า \bar{X} (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test)

4.2 วิเคราะห์ข้อคิดเห็นของมหาบัณฑิตในการประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต โดยนำมาวิเคราะห์ จำแนกตามเพศ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และคณะที่ศึกษา วิเคราะห์หาค่า \bar{X} (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าที (t-test)

5. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ตามการวิเคราะห์ข้อมูล 4 ตอน คือ

5.1 สถานภาพของมหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์

5.2 ข้อคิดเห็นของมหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ในด้านวิชาการ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม

5.2.1 กลุ่มมหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์

5.2.2 กลุ่มมหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ จำแนกตาม เพศ ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งหน้าที่การงาน และคณะที่ศึกษา

5.3 ข้อคิดเห็นในการนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการทำงาน วิเคราะห์แบ่งเป็น 2 กลุ่ม

5.3.1 กลุ่มมหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์

5.3.2 กลุ่มมหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ จำแนกตามเพศ ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งหน้าที่การงาน และคณะที่ศึกษา

5.4 ข้อคิดเห็นในการประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต วิเคราะห์แบ่งเป็น 2 กลุ่ม

5.4.1 เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตด้านต่าง ๆ ในที่คณะของตนเอง และผู้บังคับบัญชา

5.4.2 เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต ด้านต่าง ๆ ในที่คณะของมหาบัณฑิตเอง โดยจำแนกตามเพศ ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งหน้าที่การงาน และคณะที่ศึกษา

5.1 สถานการณ์ของมหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์

ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากรผู้ตอบแบบสำรวจมีจำนวนทั้งสิ้น 237 คน แยกเป็นมหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ซึ่งจบการศึกษาจากคณะอักษรศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517-2523 เป็นจำนวน 167 คน และผู้บังคับบัญชาปัจจุบันของมหาบัณฑิต จำนวน 70 คน

ผู้บังคับบัญชาซึ่งตอบแบบสำรวจมีจำนวน 70 คน เป็นผู้บังคับบัญชาในระดับอธิการบดี 1 คน อธิการวิทยาลัยครู 15 คน หัวหน้าศูนย์ 1 คน หัวหน้าหน่วย 4 คน กรรมการผู้สังเกตการ 1 คน ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ 1 คน อาจารย์ใหญ่ 10 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ 1 คน และผู้อำนวยการ 13 คน

สถานการณ์ของมหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ จากจำนวน 167 คน เป็นเพศหญิงร้อยละ 73.0 เพศชายร้อยละ 26.9 อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 31-35 ปี อายุมากที่สุดคือ 51 ปี มหาบัณฑิตส่วนใหญ่จบการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 53.9 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ น้อยที่สุดจากสถาบันการศึกษาต่างประเทศ ร้อยละ 0.6

มหาบัณฑิตมีหน้าที่ในตำแหน่งอาจารย์มากที่สุดร้อยละ 71.2 นอกจากนั้นทำหน้าที่เป็นนักวิชาการ ทำงานส่วนตัวและอาชีพอื่น ๆ ลักษณะงานที่ปฏิบัติในปัจจุบัน จะเป็นด้านการสอนมากที่สุดคือ 70.7 รองลงมาคือ ด้านบริหาร วิจัยและบริการทางวิชาการ สังกัดหน่วยงานของมหาบัณฑิตที่ปฏิบัติงานอยู่ ปรากฏว่าสังกัดหน่วยงานของรัฐบาลมากที่สุด โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการร้อยละ 52.4 รองลงมาคือทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงกลาโหม และกระทรวงมหาดไทย มหาบัณฑิตทำงานแล้วก่อนเข้าศึกษาในระดับมหาบัณฑิต จำนวนร้อยละ 71.8 ปฏิบัติงานในหน้าที่อาจารย์ร้อยละ 19.8 เป็นนักวิชาการร้อยละ 8.4 ทำงานเอกชนและอื่น ๆ การเตรียมตัวในการเข้าศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย จำนวนร้อยละ 50.30 ได้ใช้เวลา

เตรียมตัวก่อนเข้าศึกษาประมาณ 1-2 เดือน ส่วนพวกที่ไม่ได้เตรียมตัวเลย มีประมาณร้อยละ 31.5 เหตุรุนแรงที่ทำให้เข้าศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต เนื่องมาจากต้องการหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำไปใช้ในการทำงานร้อยละ 71.9 รองลงมาคือต้องการเพิ่มคุณวุฒิในหน้าที่การงานร้อยละ 52.7 และเพื่อนแนะนำขจัดช่วงร้อยละ 9.0 ความพร้อมในการเข้าศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย ร้อยละ 79.0 สามารถมีค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดระยะเวลาที่ศึกษาร้อยละ 55.1 สามารถลาศึกษาต่อได้

ประเภทของงานวิชาการของมหาบัณฑิต จากจำนวน 9 ประเภท (ในภาคผนวก ก. ตารางที่ 14) สูงสุดร้อยละ 62.3 จะเป็นเอกสารประกอบการสอน รองลงมา ร้อยละ 38.9 เป็นการเขียนบทความ และร้อยละ 32.3 เป็นการวิจัย การเขียนตำราจะมีร้อยละ 28.7 และจำนวนร้อยละ 22.8 เป็นประเภทการให้บริการทางวิชาการ นอกจากงานวิชาการประเภทต่าง ๆ แล้ว ยังมีผลงานวิชาการอื่น ๆ ของมหาบัณฑิต เช่น การจัดหรือกวดเข้าร่วมจัดประชุมสัมมนาวิชาการส่วนใหญ่จะมีมากที่สุดคือ การเข้าร่วมประชุมถึง 1-8 ครั้ง คือร้อยละ 33.0 ตำราที่มหาบัณฑิตเขียน อยู่ในระหว่าง 1-3 เล่ม ร้อยละ 24.6 ประเภทของตำราจะมีแต่งและเรียบเรียงมากที่สุด คือ 1-5 เล่ม ร้อยละ 25.8 งานวิจัยที่ทำอยู่ส่วนใหญ่ทำระหว่าง 1-3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 24.0 บทความทางวิชาการส่วนใหญ่เขียนระหว่าง 1-8 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 26.0 ส่วนการปรับปรุงหลักสูตรทำระหว่าง 1-4 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 18.0 งานออกแบบทำระหว่าง 1-5 ครั้ง ร้อยละ 3.0

5.2 ความคิดเห็นในด้านวิชาการ แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

5.2.1 กลุ่มมหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์

ความคิดเห็นของมหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ในด้านวิชาการสรุปได้ดังนี้

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม มีความเห็นว่า เกณฑ์การวัดและประเมินผล ผู้สอน วิธีการสอน การประเมินผล วิธีการสอนหลัก วิธีการสอนผลม อยู่ในระดับดี ส่วน

ด้านหลักสูตร ห้องสมุด อุปกรณ์การสอน สื่อการสอน อาคารสถานที่ อยู่ในระดับพอใช้

5.2.2 กลุ่มมหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ จำแนกตามเพศ ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งหน้าที่การงาน และคณะที่ศึกษา

ความคิดเห็นของมหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ด้านวิชาการ มหาบัณฑิตทั้ง 4 ประเภท มีความเห็นตรงกันว่า ด้านวิชาการส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ข้อที่เห็นว่าอยู่ในระดับพอใช้คือ อุปกรณ์การสอน งบประมาณในการซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด สถานที่ทำงานของนิสิตปริญญาโท และการมีอุปกรณ์การสอนเหมาะสมและพอเพียง

5.3 ความคิดเห็นในการนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการทำงาน แบ่งวิเคราะห์เป็น

5.3.1 กลุ่มมหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์

ความคิดเห็นของกลุ่มมหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ เกี่ยวกับการนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการทำงานด้านการสอน โดยสรุป มีดังนี้

มหาบัณฑิตมีความเห็นว่า สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการค้นคว้าและตีความตำรา เอกสาร วารสาร สำหรับประกอบการสอน และสามารถแนะนำตำรา เอกสาร วารสาร ให้แก่นักเรียน นักศึกษาและครูอื่นได้ดีขึ้นมากที่สุด และด้านที่สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ได้น้อย คือ การทำโครงการสอนร่วมกับสถานศึกษาอื่น

ด้านการบริหาร มหาบัณฑิตมีความเห็นว่า สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการบริหารได้ดีขึ้น ช่วยให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างมีเหตุผลและสับไวขึ้น ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน ทำให้มีความมั่นใจในด้านวิชาการ สามารถเข้าใจระบบพื้นฐานที่ดีในการบริหารได้ มีบางรายให้ความเห็นว่า สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ประโยชน์ในการแก้ปัญหาในการทำงานดีขึ้น

5.3.2 กลุ่มมหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ จำแนกตามเพศ ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งหน้าที่การงาน และคณะที่ศึกษา

ความคิดเห็นของมหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ในด้านการนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ โดยจำแนกตามเพศ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งหน้าที่การงาน และคณะที่ศึกษา มีประเด็นโดยสรุปดังนี้ มหาบัณฑิตทั้งชายและหญิง ผู้ที่ปฏิบัติงานมากกว่า 5 ปี และน้อยกว่า 5 ปี ทั้งอาจารย์และนักวิชาการ ที่จบการศึกษาจากคณะอักษรศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ต่างมีความเห็นตรงกันว่า สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ประโยชน์มากที่สุด ใน 2 ประเด็นคือ สามารถค้นคว้าและค้นหา ตำรา เอกสาร วารสารสำหรับประกอบการสอนได้ดีขึ้น และสามารถแนะนำ ตำรา เอกสาร วารสารให้แก่นักเรียน นักศึกษาและครูอื่นได้ดีขึ้น แต่เฉพาะคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาบัณฑิตมีความเห็นว่า สามารถนำความรู้ไปแก้ปัญหาด้านการสอนได้ดียิ่งขึ้นมากที่สุด ส่วนประเด็นที่มหาบัณฑิตเหล่านี้สามารถนำความรู้ไปใช้ได้น้อยที่สุดคือ ด้านทำโครงการสอนร่วมกับสถานศึกษาอื่น

5.4 ความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตทั้ง 3 ด้านคือ ด้านวิชาการ มนุษยสัมพันธ์ และบุคลิกภาพ

5.4.1 เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตในทัศนะของตนเอง และผู้บังคับบัญชา

ความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต ในทัศนะของตนเองและผู้บังคับบัญชา โดยสรุป มีรายละเอียดดังนี้

ด้านวิชาการ

ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตว่ามีความสามารถสูงกว่ามหาบัณฑิต ประเมินตนเองโดยมีความเห็นลดหลั่นกันดังนี้คือ ความรู้เฉพาะในสาขาวิชาที่เรียนในระดับปริญญาโท ความเชื่อมั่นตนเองในทางวิชาการ ขณะที่มหาบัณฑิตประเมินตนเองว่ามีผลการปฏิบัติงานสูงสุดในด้านความขยัน ตั้งใจ และรับผิดชอบในหน้าที่การงานประจำ

มนุษยสัมพันธ์

ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตว่ามีความสามารถสูงกว่ามหาบัณฑิตประเมินตนเอง โดยมีความเห็นลดหลั่นกันดังนี้คือ ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การวางตัวในสังคม ขณะที่มหาบัณฑิตประเมินตนเองว่า มีผลการปฏิบัติงานสูงสุดด้านความสัมพันธ์กับนิสิต นักศึกษา (ผู้ที่สอน) และรองลงมาคือการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

บุคลิกภาพ

ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตว่ามีความสามารถสูงกว่ามหาบัณฑิตประเมินตนเองทุกข้อ ยกเว้น 3 ข้อ คือ ยึดถือข้อเท็จจริงเป็นใหญ่ ชอบบอกรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น ผู้บังคับบัญชาและมหาบัณฑิตประเมินได้สูงสุดตรงกันว่า มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานดี ส่วนความเห็นรองลงมาของผู้บังคับบัญชาคือ ทำงานมีประสิทธิภาพ

5.4.2 เปรียบเทียบการประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ มนุษยสัมพันธ์ และด้านบุคลิกภาพ ในที่คณะของมหาบัณฑิตเอง โดยจำแนกตามเพศ ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งหน้าที่การงาน และคณะที่ศึกษา

ความคิดเห็นของมหาบัณฑิต ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต ในที่คณะของมหาบัณฑิต โดยสรุป มีดังนี้

ด้านวิชาการ

มหาบัณฑิตหญิง มหาบัณฑิตที่ปฏิบัติงานมากกว่า 5 ปี และน้อยกว่า 5 ปี มหาบัณฑิตที่มีตำแหน่งอาจารย์ และมหาบัณฑิตคณะอักษรศาสตร์ ประเมินตรงกันว่ามหาบัณฑิตมีผลการปฏิบัติงาน ด้านความขยันและตั้งใจรับผิดชอบในหน้าที่การงานประจำ สูงที่สุด ส่วนมหาบัณฑิตชาย มีความเห็นว่า มีผลการปฏิบัติงาน ด้านความกระตือรือร้นสูงที่สุด มหาบัณฑิตที่เป็นนักวิชาการประเมินว่า ความขยันตั้งใจรับผิดชอบในหน้าที่การงานพิเศษ เป็นผลงานสูงสุด ส่วนมหาบัณฑิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีความเห็นว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผลงานสูงสุด

มหาบัณฑิตชาย และมหาบัณฑิตที่ปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มีความเห็นตรงกันว่า มีผลการปฏิบัติงานในการผลิตเอกสารน้อยที่สุด ส่วนมหาบัณฑิตหญิง มหาบัณฑิตที่เป็นอาจารย์และนักวิชาการ และมหาบัณฑิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีความเห็นตรงกันว่า สามารถให้บริการสังคม ได้น้อยที่สุด มหาบัณฑิตคณะอักษรศาสตร์ และมหาบัณฑิตที่ปฏิบัติงานมากกว่า 5 ปี มีความเห็นตรงกันว่า มีผลการปฏิบัติงานในด้าน การมีส่วนร่วมพัฒนาสังคม น้อยที่สุด

ด้านมนุษยสัมพันธ์

มหาบัณฑิตชาย มหาบัณฑิตที่ปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มหาบัณฑิตที่เป็นอาจารย์ และมหาบัณฑิตคณะอักษรศาสตร์ มีความเห็นตรงกันว่า มีผลการปฏิบัติงาน ด้านความสัมพันธ์กับนิสิตสูง ส่วนมหาบัณฑิตหญิง และมหาบัณฑิตที่ปฏิบัติงานมากกว่า 5 ปี มีความเห็นตรงกันว่า มีผลการปฏิบัติงาน ด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นสูง มหาบัณฑิตที่เป็นนักวิชาการ มีความเห็นว่า มีผลงานด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา เป็นผลงานสูงสุด ส่วนมหาบัณฑิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีความเห็นว่า มีความสามารถในการเป็นผู้นำ เป็นผลงานสูงสุด

มหาบัณฑิตหญิง มหาบัณฑิตที่เป็นอาจารย์ มหาบัณฑิตที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานมากกว่า 5 ปี มหาบัณฑิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีความเห็นตรงกันว่า มีผลการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาน้อย ส่วนมหาบัณฑิตชาย และมหาบัณฑิตที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มีความเห็นตรงกันว่า มีผลการปฏิบัติงาน ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของหน่วยงานน้อย มหาบัณฑิตนักวิชาการ มหาบัณฑิตคณะอักษรศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีความเห็นตรงกันว่า มีผลการปฏิบัติงาน ด้านความสามารถเป็นผู้นำที่น้อย

ด้านบุคลิกภาพ

มหาบัณฑิตหญิง มหาบัณฑิตที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มหาบัณฑิตที่เป็นอาจารย์ และมหาบัณฑิตคณะอักษรศาสตร์ มีความเห็นตรงกันว่ามีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานสูง มหาบัณฑิตชาย มีความเห็นว่า มีผลการปฏิบัติงานด้าน มีเหตุผลสูง

ส่วนมหาบัณฑิตนักวิชาการ มีความเห็นว่า มีผลการปฏิบัติงานสูงในด้าน รักสงบ ส่วนมหาบัณฑิต
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีความเห็นว่า มีการปฏิบัติงานสูงในด้านความเชื่อมั่น

มหาบัณฑิตหญิง มหาบัณฑิตที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี

มหาบัณฑิตที่เป็นอาจารย์ มหาบัณฑิตนักวิชาการ มหาบัณฑิตคณะอักษรศาสตร์ มีความเห็นตรงกัน
ว่า มีอารมณ์มั่นคง ในการปฏิบัติงานน้อย มหาบัณฑิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีความเห็นว่า
ทนทุกข์ได้ น้อย ขณะที่มหาบัณฑิตที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานมากกว่า 5 ปี มีความเห็นว่า มหา-
บัณฑิตมีลักษณะ เป็นผู้นำน้อย ส่วนมหาบัณฑิตชาย มีความเห็นว่า มีผลงานในด้านมีเพื่อนฝูงน้อย

6. การอภิปรายผลการวิจัย

1. สถานภาพและหน้าที่การงานของมหาบัณฑิต

จากการสำรวจพบว่า มหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ปีการศึกษา 2517-
2523 ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาบัณฑิตทำงาน
สังกัดในหน่วยงานของรัฐบาล โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการมากที่สุด
รองลงมาคือทบวงมหาวิทยาลัย สาเหตุที่มหาบัณฑิตทำงานในหน่วยงานสังกัดรัฐบาลมากที่สุดนั้น
อาจสืบเนื่องมาจากสาเหตุ 4 ประการคือ ประการแรก หน่วยงานราชการนับเป็นตลาดแรง-
งานที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ ประการที่สอง ค่านิยมของผู้ที่สำเร็จการศึกษาว่าส่วนราชการ เป็น
อาชีพที่มั่นคงกว่าอาชีพอื่น ๆ ประการที่สาม คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษานั้นมีใจรักที่จะทำงานเป็น
ข้าราชการอยู่แล้ว ประการที่สี่ สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีความต้องการผู้ที่จบการ
ศึกษาในระดับมหาบัณฑิตเพิ่มมากขึ้น เพื่อไปเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการเรียนการสอน มหาบัณฑิต
ที่ทำงานเอกชนมีบ้าง แต่ก็น้อยมาก ซึ่งตรงกับผลงานวิจัยของ สันทนา แอลัวร์ธ¹ และ

¹ สันทนา แอลัวร์ธ, "การติดตามผลมหาบัณฑิตสาขาพลศึกษา จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, พ.ศ. 2523)

ทิพวรรณ อัมล่วลัดดี¹ ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการทำงานของมหาบัณฑิตสายสังคมศาสตร์ว่า
ส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานของรัฐบาล

มหาบัณฑิตส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นอาจารย์ ลักษณะงานที่ปฏิบัติหน้าที่สอนร้อยละ 70.7 อาจสื่อเนื่องมาจาก เพิ่มมหาบัณฑิตเป็นข้าราชการ ลามาศึกษาต่อ เมื่อจบการศึกษาแล้ว จึงกลับไปทำงานในหน้าที่เดิม ซึ่งตรงกับผลงานวิจัยของ เอซีเอเทอร์ และ เอกคอร์ท² ซึ่งได้ทำการวิจัยพบว่า มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ไม่ค่อยเปลี่ยนงาน และการที่มหาบัณฑิตสนใจลามาศึกษาต่อ เป็นเพราะเหตุ 2 ประการคือ ประการแรก เป็นการเพิ่มพูนความรู้เพื่อไปใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ประการที่สอง เพื่อเพิ่มคุณวุฒิในหน้าที่การงาน ซึ่งจะมีผลทำให้ได้อัตราเงินเดือนเพิ่มขึ้น และจะมีผลกระทบต่อการศึกษาความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน ซึ่งปัจจุบัน นอกจากจะพิจารณาจากอายุราชการแล้ว ยังพิจารณาคุณวุฒิประกอบอีกด้วย มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานตรงกับสาขาวิชาที่เรียน คือจบทางสาขาวิชาใดก็ทำหน้าที่สอนในสาขานั้น ซึ่งกล่าวได้ว่า วัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชามนุษยศาสตร์ บรรลุเป้าหมายเป็นอย่างดี เนื่องจากมหาบัณฑิตซึ่งเป็นผลผลิตได้สามารถไปประกอบอาชีพในวิชาความรู้ตรงกับความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ พัดโร³ และ วนิดา นิโธม ตุ่ม ชุ่มสาย

¹ทิพวรรณ อัมล่วลัดดี, "การศึกษาติดตามผลมหาบัณฑิตสาขาจิตวิทยา" (ปริญญา-
ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522)

²Robert T. Alciatore and Ruth E. Eckert, Minnesota Ph.D. & Evaluate Their Training, A Study of the Relationship of various Ph.D. Programs to Later Career Services and Satisfaction. (University of Minnesota, October 1968)

³มณีรัตน์ พัดโร, "การติดตามผลบัณฑิตคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2521-2526" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520)

และ สวัสดิ์ ปทุมราช¹ ซึ่งได้ทำการวิจัยว่าบัณฑิตส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาและได้ทำงานตรงตามสาขาวิชาที่ตนถนัด

2. ความคิดเห็นของมหาบัณฑิตในด้านวิชาการ

ความคิดเห็นของมหาบัณฑิตในด้านวิชาการ สรุปลงได้ดังนี้

ด้านหลักสูตร มหาบัณฑิตส่วนใหญ่มีความเห็นว่า หลักสูตรอยู่ในระดับดีแล้ว ทั้งวัตถุประสงค์ ความหมายและขอบเขตและหลักสูตร แต่ยังคงได้เสนอแนะว่าในหลักสูตรน่าจะได้สอดเพิ่มวิชาเลือกให้ทันสมัย ควรเน้นวิชาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติให้ควบคู่ไปกับภาคทฤษฎี หลักสูตรควรทันเหตุการณ์และสังคมปัจจุบัน การประเมินผลหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร อุปกรณ์การสอน ก็น่าจะได้รับการปรับปรุงบ้าง ข้อเสนอแนะดังกล่าว เป็นสิ่งที่คณะน่าจะได้นำดำเนินการอยู่แล้ว การปรับปรุงดังกล่าว คงต้องใช้เวลาในการพิจารณา คณะจารย์ประจำเองคงไม่มีเวลาเพียงพอที่จะกระทำได้ จึงน่าจะมีความหมายงานที่ทำหน้าที่ปรับปรุงหลักสูตรโดยเฉพาะ อาจแต่งตั้งจากคณะจารย์ประจำ ให้ทำหน้าที่ดังกล่าวเป็นวาระน่าจะกระทำได้ และจะเป็นประโยชน์ในการพิจารณาปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรมากยิ่งขึ้น

ด้านเกณฑ์การวัดและประเมินผล มหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ โดยส่วนรวม มีความเห็นด้านเกณฑ์การวัดและประเมินผล อยู่ในระดับดี มหาบัณฑิตคณะอักษรศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ก็มีความเห็นเช่นเดียวกัน นอกจากนี้มหาบัณฑิตคณะอักษรศาสตร์ มีความเห็นว่าการวัดผลโดยข้อสอบแบบอัตนัยดีที่สุด ส่วนมหาบัณฑิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีความเห็นว่าการวัดผลโดยเก็บคะแนนตลอดเทอม เป็นการวัดผลที่ดีที่สุด ที่เป็นดังนี้ คงเป็นเพราะลักษณะการเรียนการสอนของทั้ง 2 คณะแตกต่างกัน คณะอักษรศาสตร์ จำเป็นต้องใช้เวลา

¹ วนิดา นิโธดม, ม.ล.ตุ้ย ชุ่มสาย และสวัสดิ์ ปทุมราช "การสำรวจผลภาวะผู้สำเร็จปริญญาตรีวิชาการศึกษ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2497-2503" (คณะวิชาวิจัยการศึกษ วิทยาลัยการศึกษประสาณมิตร, 2505)

การลอบแบบอัตโนมัติ เพื่อความเหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่สอน อีกทั้งการลอบแบบเนื้อหาวิชาทางด้านทฤษฎี ส่วนคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ การลอบแบบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ การวัดผลในการลอบสิ่งจำเป็นต้องต่างกัน มหาบัณฑิตได้เสนอแนะว่า เนื่องจากการวัดผลยังไม่มีความมาตรฐานที่แน่นอน บางวิชาก็นับความง่ายกว่าให้ใช้ความคิดเห็นของตนเอง จึงเสนอว่า น่าจะได้มีเกณฑ์วัดผลที่มาตรฐานทั้งความง่ายและความคิด ซึ่งอาจเป็นความคิดซึ่งไม่ตรงกับผู้ลอบก็ได้

ด้านผู้ลอบ วิธีการลอบและการประเมินผล มหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีความเห็นว่า เนื้อหาดังกล่าวอยู่ในระดับดี ข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การแต่งกายของผู้ลอบ มหาบัณฑิตคณะอักษรศาสตร์และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ต่างก็ให้ความสนใจในเรื่องการแต่งกายของผู้ลอบเป็นอันดับแรก และเห็นว่าผู้ลอบมีความเชื่อมั่นในตนเองเป็นอันดับรอง จึงเป็นที่น่าสังเกตว่า มหาบัณฑิตจะสนใจการแต่งกายของผู้ลอบ ซึ่งก็เป็นธรรมชาติของผู้เรียนที่จะให้ความสนใจกับผู้ลอบ

วิธีลอบหลักและวิธีลอบผสม มหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีความเห็นว่า วิธีการลอบหลักอยู่ในระดับดี ส่วนวิธีการลอบผสมอยู่ในระดับพอใช้ ในความเห็นของนิสิตทั้งคณะอักษรศาสตร์และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ทั้ง 2 คณะเห็นว่า มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการลอบชนิดนี้น้อย มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ขึ้นกับการลอบแบบบรรยาย ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าลักษณะเนื้อหาวิชาในทั้ง 2 คณะ จำเป็นต้องใช้วิธีการลอบแบบบรรยาย เพราะวิธีการลอบแบบบรรยายจะให้รายละเอียดเนื้อหาวิชาได้ครอบคลุม และในเวลาอันรวดเร็วกว่า ถึงกระนั้นมหาบัณฑิตเสนอให้ใช้วิธีการลอบแบบอื่น ๆ มาใช้บ้างเพื่อไม่ให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย

ห้องสมุด มหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีความเห็นเกี่ยวกับห้องสมุดอยู่ในระดับพอใช้ ข้อที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การบริการของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะ มหาบัณฑิตคณะอักษรศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีความเห็นว่าห้องสมุดอยู่ในระดับพอใช้ โดยทั่วไป ความเห็นของคณะอักษรศาสตร์ สูงกว่าคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาบัณฑิตทั้ง 2 คณะ

เห็นว่า สถานที่ทำงานของนิสิตปริญญาโท และหนังสือตำราในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะหนังสือที่ทันสมัยและหนังสือเฉพาะสาขาวิชา เพราะงบประมาณน้อย ขณะที่ทำการวิจัยนี้ ปัญหาทั้ง 2 ข้อนี้ คงได้รับการแก้ไขบ้างแล้ว เพราะหอสมุดกลางได้ย้ายสถานที่มายังตึกสถาบันวิทยบริการ ตึกใหม่นี้จะอำนวยความสะดวกในด้านเอกสาร หนังสือ ตำราทางวิชาการ นอกจากบัณฑิตวิทยาลัยยังได้หารือกับสถาบันวิทยบริการ เพื่อให้จัดสถานที่ให้กับนิสิตมหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนิสิตในการค้นคว้าและสร้างบรรยากาศทางการศึกษาแล้ว บัณฑิตวิทยาลัยยังได้ให้งบประมาณสนับสนุนแก่สถาบันวิทยบริการ เพื่อซื้อหนังสืออีกด้วย

อุปกรณ์การสอนและสื่อการสอน มหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีความเห็นด้านอุปกรณ์การสอนและสื่อการสอนอยู่ในระดับพอใช้ เช่นเดียวกับมหาบัณฑิตคณะอักษรศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาบัณฑิตจากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีความเห็นโดยเฉลี่ยดีกว่าคณะอักษรศาสตร์ คงจะเป็นเพราะอุปกรณ์การสอน และสื่อการสอน มีความจำเป็นสำหรับคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มาก แต่ทั้งนี้การใช้อุปกรณ์การสอน และสื่อการสอนสำหรับคณะอักษรศาสตร์ เป็นสิ่งที่น่าจะได้รับการพิจารณาปรับปรุง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอน ซึ่งจะสอดคล้องกับความเห็นของมหาบัณฑิตในด้านวิธีการสอนว่า ขึ้นกับการสอนแบบบรรยายอย่างเดียว บางคนให้ความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนมิได้นำอุปกรณ์การสอนมาใช้ประกอบการสอน ดังนั้นเพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของคณาจารย์ในการสอน และเพิ่มความรู้แก่นิสิตในการเรียนรู้ การใช้อุปกรณ์การสอนจึงเป็นสิ่งจำเป็น

อาคารสถานที่ มหาบัณฑิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีความเห็นด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับพอใช้ เช่นเดียวกับมหาบัณฑิตคณะอักษรศาสตร์ ส่วนคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยความเห็นด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับดี ความเห็นที่แตกต่างกันนี้ คงเป็นเพราะจำนวนนิสิตในแต่ละคณะแตกต่างกัน ทำให้ความจำเป็นในการใช้สถานที่ไม่เท่ากัน มหาบัณฑิตคณะอักษรศาสตร์บางคนตอบแบบสำรวจมาว่า ห้องเรียนในระดับปริญญาโทมหาบัณฑิตไม่ค่อยมี บางครั้งสภาพห้องไม่อำนวยให้ใช้สื่อการสอน ที่ักทำงานของนิสิตไม่ค่อยมีปัญหาในเรื่องนี้คงจะหมดไปในไม่ช้า เพราะทางคณะอักษรศาสตร์ได้ตึกเรียนเพิ่ม เนื่องจากหอสมุดกลางได้ย้ายไป

อยู่ที่กัลลาบันวิทยบริการ คงทำให้คณะอักษรศาสตร์สามารถจัดสรรห้องเรียนที่เหลืออยู่ให้ได้
ประโยชน์เต็มที่

3. การนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการทำงาน

มหาบัณฑิตคณะอักษรศาสตร์ มีความเห็นว่า สามารถนำความรู้และประสบการณ์
ไปใช้ได้ดี คือ สามารถค้นคว้า ตำรา เอกสาร วารสาร สำหรับประกอบการสอนได้ดีขึ้นเป็น
อันดับแรก รองลงมาคือ สามารถแนะนำตำรา เอกสาร วารสาร ให้แก่นักเรียน นักศึกษาและ
ครูอื่นได้ดีขึ้น รองลงมาคือ มีหลักการสอนภาคทฤษฎีที่ดีขึ้น ซึ่งต่างกับมหาบัณฑิตคณะสถาปัตย-
กรรมศาสตร์ ให้ความเห็นว่า สามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหการสอนได้ดีเป็นอันดับแรก
อันดับสอง สามารถดัดแปลงปรับปรุงวิธีสอนที่เหมาะสมได้ดีขึ้น อันดับสาม จะมีความเห็นเช่น
เดียวกับมหาบัณฑิตคณะอักษรศาสตร์ นอกจากนี้ มหาบัณฑิตทั้ง 2 คณะ ยังมีความเห็นว่า สามารถ
นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการทำงาน โดยเฉพาะในด้านการสอนได้ดีขึ้นทุกข้อ
ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ ลดาพร รวีรัฐ¹ ซึ่งทำงานวิจัยพบว่า มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานตรงตาม
สาขาวิชาที่เรียน และมหาบัณฑิตสามารถนำความรู้และประสบการณ์การศึกษาระดับปริญญาโท
ไปใช้ได้มาก และตรงกับงานวิจัยของ สันติภาพ กองกาญจนะ² ซึ่งได้ทำการวิจัยพบว่า บัณฑิต
ได้แสดงความเห็นต่อสถาบันการศึกษาว่า กิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ให้แก่นักศึกษานั้น มีประโยชน์
ต่อการนำไปปฏิบัติงาน การเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ชัดว่า หลักสูตรการ
เรียนการสอนที่ทางมหาวิทยาลัยได้จัดให้กับมหาบัณฑิต เป็นสิ่งที่บรรลุเป้าหมาย เพราะเป็นสิ่งที่
ตรงกับความต้องการของมหาบัณฑิต และมหาบัณฑิตสามารถนำไปใช้ได้

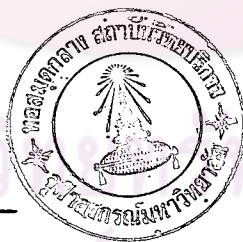
¹ ลดาพร รวีรัฐ "การติดตามผลมหาบัณฑิตทางครุศาสตร์" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหา-
บัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524)

² สันติภาพ กองกาญจนะ "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาบัณฑิต
(กศ.บ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2510-2512 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมวิสาขามัญ วิทยาลัยครู
ในภาคการศึกษา 9, 10, 11" (ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร, 2515), หน้า 162-178.

ด้านการบริหาร มหาบัณฑิตทั้ง 2 คนจะมีความเห็นว่าสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในด้านการบริหารได้ดียิ่งขึ้น ช่วยให้วิเคราะห์ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล และมองเห็น ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน มีความมั่นใจในคำปรึกษาหารือ สามารถเข้าใจระบบพื้นฐานในการบริหาร และบางรายก็ได้ให้ความเห็นว่า สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในการทำงานให้ดีขึ้นได้

4. การประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต

การประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต ทั้ง 3 ท่าน คือ ด้านวิชาการ มนุษยสัมพันธ์ และบุคลิกภาพ ในที่คณะของมหาบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตนั้น ผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่จะประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตอยู่ในระดับดี และสูงกว่ามหาบัณฑิตประเมินตนเอง ซึ่งตรงกับข้อค้นพบของ วนิตา นิโธดม ต้อย ชุ่มลำย และ สวัสดิ์ ปทุมราช¹ ว่า ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่า บัณฑิตเป็นผู้มีความรับผิดชอบ และผลงานเป็นที่น่าพอใจ บัณฑิตส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาในเกณฑ์ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุนิตย์ แววศักดิ์² และ วิไลวรรณ เจริญพงษ์ ซึ่งทำการวิจัยการประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต พบว่า บัณฑิตจะมีความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาในเกณฑ์ดี เช่นเดียวกัน

¹ วนิตา นิโธดม, ม.ล.ต้อย ชุ่มลำย และ สวัสดิ์ ปทุมราช "การสำรวจสภาวะผู้สำเร็จปริญญาตรีวิชาการศึกษาศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2497-2503" (คณะวิชาวิจัยการศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยการศึกษาระธานมิตร, 2505)

² สุนิตย์ แววศักดิ์, "การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครู จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522)

7. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนสาขาวิชามนุษยศาสตร์

1. ด้านหลักสูตร ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ โดยเฉพาะการใช้การเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ควบคู่ไปกับทางด้านทฤษฎี เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ทั้ง 2 ทาง และสามารถออกไปปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น ในด้านการปรับปรุงหลักสูตร สัมควรจะได้กระทำทุก 3-4 ปี หลักสูตรบางหลักสูตรน่าจะได้มีการพิจารณา เปิดแผน ข.
 2. ด้านอาจารย์ผู้สอน เนื่องจากคณาจารย์ผู้สอนเป็นศูนย์กลางการเรียนและเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ จึงสมควรปรับปรุงและเพิ่มพูนคุณภาพทางวิชาการและความรู้เฉพาะสาขาแก่คณาจารย์ โดยการคัดเลือกสรรหา อบรม หรือ การลาไปเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ นอกจากนี้ควรปรับปรุง ตำรา เอกสารประกอบการสอน ให้ทันสมัย เหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และให้คณาจารย์จัดสรร เวลาการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา
 3. ด้านห้องสมุด ควรเพิ่มงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือที่ทันสมัย และหนังสือเฉพาะสาขาวิชาที่หายาก
 4. การจัดอบรมทางวิชาการ ควรจัดอบรมทางวิชาการเฉพาะสาขาในระยะสั้น ๆ ในโอกาสปิดเทอมภาคฤดูร้อน หรือโอกาสอื่น ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้กับมหาบัณฑิตที่ได้จบการศึกษาไปแล้ว มาเพิ่มเติมความรู้ใหม่ เพิ่มพูนความรู้เดิม และเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สำเร็จการศึกษามาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กันอีกด้วย
- ข้อเสนอแนะที่มหาบัณฑิตได้เสนอมานั้น เป็นประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษาและผู้บริหารเป็นอย่างยิ่ง ในการนำไปปรับปรุงหลักสูตร และปรับปรุงคุณภาพของมหาบัณฑิตรุ่นต่อไป ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น เพื่อตรงกับความต้องการของสังคม
- ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยในด้านต่าง ๆ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนมาพอควร และจากความรู้ในการวิจัยที่ได้นั้น ผู้วิจัยได้ เสนอข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัยในคราวต่อไปดังนี้

8. ข้อเสนอแนะ

1. ควรติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตสาขามนุษยศาสตร์ เป็นระยะเพื่อจะได้ติดตามผลสม่ำเสมอ จะได้ทราบคุณภาพของบัณฑิต และแนวทางที่จะปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรที่จะผลิตบัณฑิตให้ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมมากที่สุด
2. การวิจัยควรมุ่งปัญหาในการปฏิบัติงาน และเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังเข้าศึกษา
3. การติดตามผลควรได้ติดตามผลความเปลี่ยนแปลงความสำเร็จ บุคลิกภาพ ทัศนคติ ตลอดจนพฤติกรรมของมหาบัณฑิตในระหว่างปีการศึกษา
4. ควรประเมินผลความสามารถของบัณฑิตจากบุคคลที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ทางด้วยกัน เช่น บัณฑิต ผู้บังคับบัญชา และนักเรียน นักศึกษา เพื่อจะได้ทราบคุณภาพที่ใกล้เคียงที่สุดของบัณฑิต
5. ควรสำรวจข้อคิดเห็นของมหาบัณฑิตในด้านประสบการณ์ที่ได้รับไปจากมหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย